

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za pouzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRтни VESTNIK“

Izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:

celoletno Din 40—
polletno Din 20—
posamezna številka . . . Din 1—

Glasilo obrtništva Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Borštnikov trg šte. 1.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 25. septembra 1931.

Štev. 38.

I. Kac, preds. Obrt. društva, Dravograd:

Naš protest!

V zadnjem »Obrtnem Vestniku« smo čitali precej obsežno poročilo o zborovanju štajerskih obrtnikov v Ljutomeru in njihovi večini za skupne zbornice. S prvim poročilom se mi štajerski obrtniki strinjamo in ga hočem danes izpopolniti, seveda bo pa ta članek pojasnil tudi to, kar drugo poročilo, ki je oficijelno od mariborske Zveze, zamolčuje. Predvsem odločno protestiram zoper izvodstvo na omenjenem zvezi nam občenem zboru v Ljutomeru, katero je zabilo ostrino sovraštva in odporja proti vodstvu in obrtniško maso še globlje, kakor pred tem zborovanjem. Sram nas postaja, da se godi to ravno na štajerskem in smo zato nujno primorani ukreniti najpotrebnejše, da bode imel na takem zborovanju besedo tudi obrtnik, ne pa samo: trgovec, industrialec, doktor in obrtni nadzornik. Zato stavi javno vprašanje na vse gospe okrog predsedstvene mize, čemu ste nas prav za prav vabili celo iz Dravograda v Ljutomer, da nas potem niti upoštevati niste. Zakaj niste upoštevali predloga našega delegata, kateri je zahteval, da se z glasovanjem odloči, če zvezni načelnik iz Ljubljane, g. Pičman, dobi besedo ali ne? Čemu ste potem sploh povabili ljubljansko Zvezo na svoje zborovanje, kjer niste njenemu načelniku dali niti pravice, da bi obrtnišvo pozdravil v imenu načelstva ljubljanske Zveze in da bi mogel dati gotova pojasnila.

Najvažnejša točka dnevnega reda se mi je zdela ona, ki je zadevala vprašanje zbornice, katere omrežje sega po celi dravski banovini in pod katero spada tudi obrtništvo Ljubljane in okolice, odkoder ste povabili poleg drugih tudi načelnika ljubljanske Zveze. Zakaj tudi niste upoštevali želje delegatov, da se vrši glasovanje tajno? Tudi v tem vam je pretila nevarnost. Ker mi terorja in vsiljevanja ne maramo, zato smo hoteli, da se nas obojestransko pouči. Imamo dobre domače govornike v korist skupnih zbornic, nimamo pa dobrih govornikov v korist ločenih zbornic. Prepričani smo bili, da bodo gospodje iz vrste članov predsedstva imeli toliko takta in toliko lojalnosti, da bi pustili do besede tudi zagovornika ločenih zbornic in da bi bilo na ta način obrtništvo obojestransko zadostno informirano. Dočim tudi našim delegatom, in tistim, o katerih ste le malo sumničali, da hočejo zavzeti drugo stališče, ki bi vam ne bilo po volji, niste pustili govoriti, ste nasprotno dovolili g. obrtnemu nadzorniku. Zato smo prav radovedni, da nam pojasnite, ali ima g. obrtni nadzornik prijavljeno kako obrt, ali je on obrtnik ali pa samo uradnik. Ker čudno se mi zdi, da je g. obrtni nadzornik že v vlakcu med vožnjo v Ljutomer s tako vneto agitiral za skupno zbornico. Tudi to si moramo dobro zabeležiti: zakaj se mu pa gre, si pa lahko po svoje tolmači tudi najbolj nerazumen obrtnik. Poudarjam samo to, da uradniki in doktorji, ki so imeli največjo besedo na občenem zboru, niti pojma nimajo, kako se godi danes obrtnikom in kako mu je treba iti na roko za njegovo zboljšanje. Oni naj vršijo svoje službe, odsvetujem jim pa rušiti slovo obrtniške mase, katera se itak komaj drži na površju. Komur je pa več za delo, za interese trgovca in industrija, pa naj bo vsaj toliko pošten, da ne bo vabil na linanice nevednih obrtnikov. Poroča se po časopisih, da so si ustanovili čevljarji Zvezo čevljarjskih zadrug za celo banovino, da so bili na ta način primorani seči po samo-

obrambi v krizi, v katero so zašli vsled industrije in pri kateri ima svoj delež tudi trgovec. Obrtnik - čevljar, trgovec in industrialec s čevlji nikakor ne morejo korakati v eni vrsti, ker jih druga dva na vsak način hočeta vedno prehitovati. Čevljarstvo organizacijo vprašajte za mnenje, ali je za skupne ali za ločene zbornice in potem boste čuli pravi odgovor.

Dobro poznamo vse tiste, ki so v Ljutomeru glasovali za skupno zbornico, vedo pa, da je tudi to, da se mi nismo mogli kriti za kulisami in Vam ponovno zagotavljamo, da bomo toliko časa delali v začrtanem pravcu, da nas bodele tudi Vi že enkrat natančno razumeli.

Poznamo vas dve vrsti. Prvi ste, ki iščete samih osebnih koristi, drugi pa so ubogi mali obrtniki, ki so zaslepljeni od prvih tako, da režejo rano samim sebi v meso. Obžalujem jih, ne zamerim jim pa ne in to iz razloga, ker so samo od ene strani poučeni. Če bi bila na zborovanju dana beseda gosp. Pičmanu, kateri bi poučil edino pravilno in koristno za obrtnike, potem bi bil izid glasovanja ravno obraten kot pa je bil, da bi pristali skupne zbornice dobili le 7 glasov in pristali ločene zbornice pa 103.

Po vsem tem mi je tudi popolnoma jasno, zakaj je bil g. Pičman primoran podati se v Beograd in stopiti v stik s srbskimi tovariši, da mu je dala Zanatlija tisto moralno oporo in pomoč, ker mu domači »Obrtni Vestnik« ni pustil v njem priobčevati tega, kar je priobčevala »Zanatlija«. Kakor se je poprej brigala »Zanatlija« za naše koristi in za naše interese, tako naj pride sedaj naš odločen borec v našo sredo in nam točno razloži o koristih samostojne ločene obrtniške zbornice. Zato prosimo mi štajerski obrtniki javno g. Pičmana, da naj skliče velik obrtniški kongres in to v najkrajšem času in naj na tem kongresu še enkrat obravnavamo vprašanje zbornic. Prepričani smo, da bo zmaga naša in da bodo tudi pristojne oblasti uverjene, da je velika večina obrtništva v dravski banovini za sistem ločenih zbornic. Takih zborovanj, kot je bilo zborovanje v Ljutomeru, ko ni bila dana beseda domačemu obrtniku, pa ne priznavamo. Par ljudi ne bo odločalo o naših življenjskih zadevah, najmanj pa ljudje, ki niso za to poklicani in so vse poprej kakor pa obrtniki.

Očitane »Obrtnemu Vestniku«, da je enostransko orientiran, ne drži. »Obrtni Vestnik« je list večine in bo pisal tako, kakor je želja in kakor je v interesu večine. O tem vprašanju sem se informiral pri konzorciju »Vestnika« samem in sem prejel odgovor: »Mi nismo še nobenega članka zavrnila. Namen našega komentara v zadnji številki je bil le ta — povedati vsem nasprotnikom, da člankov zanje mi sami pisali ne bomo, obratno pa želimo, da jih pošiljate v priobčitev.« Veseliti nas mora ta izjava, ki daje popolno svobodo vsem, dočim je prejšnji načelnik konzorcija gosp. Rehek ni dal in smo se morali zatekati za pomoč k srbskemu listu.

Na koncu pa naj še omenim, kako znajo nekateri meščanski listi priobčevati poročila. Ugledni dnevnik »Jutro« z dne 15. t. m. prinaša članek o zborovanju obrtnikov v Ljutomeru in omenja v tem članku, kako lep in prijateljski je bil izid obrtništva na kolodvoru v Ljutomeru. Kako lep izid ali razhod je bil po časopisnih poročilih, o tem bi vedel

povedati sleherni, ki ima kaj resnico ljubezni v sebi. Pod čast nam je omenjati melojalno ponašanje nekaterih pristajev skupnih zbornic na kolodvoru. To je bil zares prijateljski izid, ki bo štajerskemu obrtništvu toliko časa v sramoto, dokler ne bo volilo v zastopstvo mariborske zveze drugačnih mož. Gosp. predsedniku Burešu pa bodi povedano še to, da bomo drugič volili za predsednika Zveze obrtnika, ne pa trgovca, potem bo pa tudi marsikaj drugače za štajerske obrtnike.

V imenu številnih stanovskih tovarišev odločno protestiram proti takemu načinu zborovanj, kar mora vsakdo kritizirati in pozivam vse rojake — male obrtnike, da odločno protestirajo.

Ivan Bizjak, čevljar, Krško:

Meščansko časopisje . . .

Zelo poučno je čitati za obrtnike razne članke meščanskih listov, kako ti nestvarno in zlobno vlačijo nastop obrtnikov za samostojne obrtnice zbornice v zvezo z in contra Bate. »Jutro« št. 192 je z naslovom v gospodarskem delu »Obrtnikom v previdarek« prav zanimivo. Piše namreč neki ljubljanski obrtnik, ki pa nima toliko poguma, da bi se podpisal. Sprva opisuje, kako je izpadlo na izrednem občenem zboru glasovanje za ločene zbornice, potem pa navaja primer, kako se je v svojem kraju neki čevljar potoval za to, da bi dobil Bata podružnico, vsepovsod pa se je ta čevljar zavzemal za skupne zbornice. Ta opazka je bila prav dobra, čeprav je šla gospodom do mozga. Članek nadaljuje, da so se v Beogradu g. industriji usnje predelujoče stroke na uslugo čevljarjem še enkrat solidizirali proti Bati, čeprav sicer večina zagovarja Batov sistem. Toda stvar je drugačna. Usnjarijem ni in ne more biti vseeno, da Bata oslabi ali uniči čevljanje — največje odjemalce njihovih izdelkov. V industrijskem odsledu zbornice so večinoma zastopani ti usnjariji, ker pa ostalim industrijscem dopada Batov sistem (izkoriščanje širokih ljudskih mas) zato pa hočejo tudi sedeti takorekoč na dveh stolčkih in je tako počelje usnjarijem v tem odsledu nevšečno, zato so se usnjariji preko te zbornice odločili podpirati organizacijo pod naslovom Savez obrtnikov, trgovcev in industrijalcev usnje predelujoče stroke za vso državo. Ker obrtna zbornica kot samostojna ustanova obstoji samo na teritoriju bivše Srbije, v ostalih pokrajinah pa obrt radi sistema skupnih zbornic nima po izjavam obrtnikov dovolj močne zaščitnice (lastne zbornice), zato je boj proti Bati tako težak. Pisec trdi nadalje, da takih nasprotstev kakor obstojajo v Beogradu med ločeno zbornico in drugimi, ni opaziti v drugih pokrajinah nikjer, ker pri skupnih zbornicah ne pridejo tako lahko zasebni interesi posameznikov do veleva. Da pa ne bodo g. zagovorniki skupnih zbornic ali pa anonimni ljubljanski obrtnik tako neizkušeni in slabih informacij imeli, jim je treba priključiti v spomin članek v št. 22. »Zanatlije« pod naslovom »Ali za skupne ali za ločene zbornice?«

Vzemimo v primer samo kvasni kartel in pa časopišno borbo, ki se je vršila za pocenjenje kvasa. Dnevno se porabi v dravski banovini približno 5.000 kg kvasa in pekovski mojstri trdijo, da bi se lahko kvas prodajal po Din 7.—, ne pa kot sedaj po Din 31.—. Koliko tso-

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici,
podružnici v Ljubljani 10.860.

čev je dnevno nadplačanega v korist kvasnega kartela. Znano mi je predobro, da je bil še do pred kratkim v zbornici plačani funkcionar, ki ga je po raznih izjavah celo upravni svetnik v eni teh družb za izdelovanje kvasa. Potem je čisto razumljivo tudi to, da v skupni zbornici ne more imeti obrtnik tiste zaščite kot bi jo lahko imel v samostojni ločeni zbornici.

Pisec tudi namiguje, da si že slovenski industrijalci manejo roke, da se jim ne bo treba boriti proti Bati, ker obrtniki zahtevajo ločene zbornice, da že celo zagovarjajo Bato, češ, da bo le v korist, ako bo veliko svojih slabih izdelkov (mislijo cenenih) razposlal med svobodne jugoslovenske državljane-delavce. To je popolnoma izmišljena trditve, ker dotični obrtnik ne vidi pred seboj težkih narodno-gospodarskih posledic, ki bodo rad tega nastopile, ko bo našemu obrtniku-čevljarju primanjlovalo dela, da bi mogel kriti davščine, svojo lastno potrebo in dostojno preskrbeti svojo družino. Že itak je žalosten položaj našega obrtništva, ko nima dovolj zaščite pred tujo konkurenco, jasno pa je, da bi jo lahko imel, če bi bila pri zbornicah enaka mera za vse. S tem mislim namreč, da bi tudi trgovski in industrijski odslek zadostno podpirala obrtnika v boju za svoje pravice.

Zato je ves naš boj za samostojne, ločene zbornice čisto upravičen, dasi imajo nekateri naši tovariši, kar je žalostno, druge pomisleke in nasedajo vplivom nekaterih gospodov. Mi zavedni obrtniki pa vztrajamo in se bomo borili do konca, dokler ne dosežemo samostojne ločene zbornice, katera nam bo edino v pravo pomoč.

Franjo Grabjec — petdesetletnik

Te dni je slavil svojo petdesetletnico ugledni ljubljanski fotograf, načelnik Zadruga fotografov in bivši Zvezin revizor g. Franjo Grabjec.

Kmalu po potresu je prišel slavljence iz svoje poljske domovine, kjer je že delal v najbolj znanih ateljejih, v Ljubljano in stopil v službo v takrat enega najbolj slovečih ljubljanskih fotoateljev, v atelje pokojnega Julija Müllerja, po katerega smrti je tudi prevzel njegov dobro vpeljani atelje. Veščak v svoji stroki, se je izpopolnjeval tako, da je hodil sporedno pot z novodobnimi zahtevami časa in je dvignil svojo sposobnost do popolnosti ter se kvalificiral za pravega mojstra na polju svetlobno-reproduktivne tehnike.

Ni pa gledal spoštovani jubilarnt vselej samo na svojo osebno korist, temveč sta mu bila vedno pri srcu tudi skrb in trud za svoje stanovske kolege. Da je skoraj neugleden fotografski stan privedel do tistega ugleda, ki mu po vsej pravici pripada, je njegova zasluga kot vodje organizacije fotografov. Kot načelnik Zadruga fotografov si je namreč stekel neminljivih zaslug. Ko mu čestitajo k njegovemu življenjskemu jubileju številni njegovi osebni in stanovski tovariši, se pridružujemo tem čestitkam tudi mi z željo, da bi mu bilo še dolgo let usojeno dvigati ugled svojih stanovskih kolegov, potom zadruga, ki ji tako vestno načeljuje. Še mnoga leta!

Davek na poslovni promet

(Nadaljevanje in konec.)

XI. Kdo presoja pravilnost prijav in odmerja davek?

Vse posle odmere izvršujejo davčna oblastva, davčni uradi pa pobirajo plačila.

Ocena spada v področje onega organa, ki odmerja dotičnemu davkoplačevalcu pridobnino. Ako so ti organi pridobninske komisije, ne izvrši ocene cela komisija, nego samo odsek, v katerem je

1. predsednik, odnosno njegov namestnik v pridobninski komisiji in nadalje po njegovi izbiri,

2. en imenovan in

3. en izvoljen član.

Izvoljeni član ne sme biti državni uradnik. Ko predsednik določa člane odseka, se mora v prvi vrsti ozirati na člane, ki stanujejo na sedežu ali neposredni bližini davčnega oblastva.

V ostalih primerih izvrši oceno pristojno davčno oblastvo. Za ugotovitev davčne osnove pri pavšalni odmeri velja isti postopek.

XII. Kako plačujejo davek nanovo prijavljeni obrati?

Vsi novi obrati so dolžni v roku 15 dni po pričetku obratovanja predložiti davčnemu oblastvu prijavo. Davčno oblastvo jim na podstavi te prijave začasno določi davčno osnovo in istotako začasno pobira ta davek v rokih, določenih v zakonu, toda šele predpis na podstavi ocene davčne komisije velja za končni predpis plačila in šele po tej oceni se določi kategorija, v katero spada dotični davkoplačevalec.

Davčni zavezanci, ki plačujejo davek za poslovni promet za novo otvorene obrate, vlagajo prijavo po nastopnem vzorcu:

»V mojem obratu v štev. na novo otvorenem dne 193.. bi znašal promet do konca koledarskega leta po vsej priliki Din p

Jamčim, da so podatki resnični in da je prijava vestna.

Podpis

V primeru, da vložijo napačno prijavo ali da prijave sploh ne vložijo, se kaznujejo

po splošnih kazenskih določilih zakona o davku na poslovni promet.

XIII. Pritožbe.

Pritožbe zoper odmero davka na poslovni promet se vlagajo pri oblastvu, katero je davek odmerilo, v roku 15 dni od dne, ko poteče rok za razgrnitev davčnega predpisa.

Pritožbe je kolkovati s 5 Din, priložiti pa jim je še kolek za 20 Din za rešitev (odločbo).

O pritožbah odloča v Sloveniji delegacija ministrstva financ v Ljubljani.

Pravico pritožbe izgube: a) davkoplačevalci, ki vodijo knjigo prometa, pa vložijo nepravilno prijavo; b) davkoplačevalci, ki plačujejo davek pavšalno, pa prijave ali sploh ne vložijo ali jo ne predložijo v določenem roku.

Proti odločbi delegacije ministrstva financ je dopustna tožba na upravno sodišče v Celju, katera se vloga v dveh izvodih in ji priloži dva izvoda izpodbijane odločbe. Tožbe na upravno sodišče so zavezane kolkcu 50 Din.

XIV. Kazenska določila.

Utajevanje in prikrajševanje se kaznuje poleg plačila rednega davka s petdo dvajsetkratnim zneskom tega davka, za kolikor je bila država oškodovana ali izpostavljena oškodovanju; v vsakem ponovnem primeru pa se kaznuje z najvišjo denarno kaznijo.

Osebe, o katerih se ugotovi, da ne postopajo po določilih zakona bodisi iz kršnegakoli drugega vzroka, se kaznujejo razen plačila rednega davka v denarju do 500 Din.

Davkoplačevalec, ki davčnim oblastem ne dovoli pregleda ali kontrole in vse osebe, ki na zahtevo davčnih oblastev ne dajo zahtevanih podatkov, se kaznujejo do 5000 Din, kolikor ne spada to kaznivo dejanje pod ostrejšo kaznen v smislu kateregakoli drugega zakona.

Kdor se ne odzove pozivu, nalogu ali zahtevi davčnih oblastev glede formalnega izvrševanja določil te uredbe, pa ne bi opravičil izostanka, se kaznujejo izjemoma v denarju do 2000 Din.

Ing. Leo Knez:

Strojni pripomočki avtogenega varilca

Poleg acetilena in kisika, s pomočjo katerih avtogeno varimo in režemo, potrebujemo v tehniki avtogenega varenja še več drugih strojnih pripomočkov. Eden najvažnejših je avtogeni gorilnik. Gorilnik je tista naprava, v kateri se oba plina — acetilen in kisik — mešata med seboj v pravem razmerju in iz katere piha nastala mešanica; da jo moremo zažgati, ter stem dobiti kurilni plamen. Kot smo že čuli v prejšnjih odstavkih, acetilen samo takrat mirno gori, kadar je čist, to se pravi, kadar nima primešanega zraka odnosno kisika in kadar taisti šele sproti prihaja do njega, da se more proces gorenja sploh vršiti in nadaljevati. Če pa acetilen že prej pomešamo z zrakom ali čistim kisikom, potem nastala mešanica — če jo zažgemo v mirnem stanju — ne more zgoreti, to je, se spojit med seboj docela mirno, temveč nastane trenoten spoj, kateremu pravimo eksplozija. Mešanica acetilena in kisika torej v mirnem stanju vedno eksplodira, če jo zažgemo z odprtimi plamenom ali se jo samo dotaknemo s kakim žarečim predmetom. Če bi napolnili kako dolgo cev s to eksplozijsko mešanico, ter ta isto na enem koncu zažgali, potem bi opazili — seveda le s pomočjo posebnih aparatov — da ta mešanica ne eksplodira naenkrat, temveč se eksplozija širi po cevi z gotovo hitrostjo, katero je mogoče celo meriti. Iz tega je razvidno, da se da širjenje eksplozije po kaki cevi celo preprečiti, če bi n. pr. eksplozijsko mešanico, ki se še ni zažgala in še ni eksplodirala, preje izpihali iz cevi. Na ta način bi eksplozijski plamen ugasnil, ker bi preje zmanjkalo goreče plinske mešanice, kot bi se plamen mogel razširiti po njej sami. V smislu teh razmotrivanj deluje tudi acetilenski gorilnik, ki ga potrebujemo pri avtogenem varenju. Plinska mešanica, ki sproti nastaja v njegovi notranjosti bi tudi v njegovi notra-

njosti eksplodirala, če jo ne bi pravočasno izpihali skozi šobo na plano. Ker se namreč oba plina — acetilen in kisik — nahajata pod gotovim pritiskom, prihajata tudi oba v gorilnik z gotovo hitrostjo vsled česar tudi nastala mešanica ne more v gorilniku zastati, temveč jo na novo došle množine čistega plina avtomatično izženejo na prosto skozi šobo. Gibanje plinske mešanice je torej vzrok, da se taista ne more zažgati in ne more eksplodirati v gorilnikovi notranjosti. Če bi bila hitrost s katero pihamo mešanico acetilena in kisika večja od hitrosti, s katero se more plamen širiti po njej, potem bi nam plamen takoj ugasnil oziroma bi se plinska mešanica sploh ne dala zažgati. Če pa uravnamo hitrost pihanja tako, da stoji ona baš v pravem razmerju s hitrostjo širjenja plamena, potem se nam posreči obdržati plamen prav na kraju gorilnikove šobe in nam taisti niti ne ugasne in nam niti ne more udariti nazaj v tisti gorilnikov prostor, v katerem eksplozijska mešanica acetilena in kisika nastaja.

Hitrost, s katero je treba plinsko mešanico izpihati iz gorilnika iznaša približno 100 do 130 metrov na sekundo in vsi acetilenski gorilniki so že tako konstruirani, da je treba varilcu samo uravnati pravi pritisk kisika, pa plinska mešanica že dobi pravo hitrost, s katero uhaja na prosto.

Če bi pritisk kisika zmanjšali, potem bi se avtomatično tudi zmanjšala hitrost plinske mešanice in plamen bi udaril — kot pravimo — nazaj v gorilnik, ter bi odslej mešanica acetilena in kisika gorela v njegovi notranjosti. Če bi se pa pritisk naenkrat zelo povečal, potem bi se povečala hitrost plinske mešanice in pri takem primernem povečanju bi plamen ugasnil sam od sebe.

Iz tega sledi, da se je treba pri uporabi avtogenega gorilnika vedno ravnati

po navodilih tvrdke, ki je gorilnik konstruirala in da je treba pred vsako uporabo gorilnika pogledati na velikost kisikovega pritiska v številki atmosfer, katera se nahaja urezana v gorilnikovi cevi.

Vključ pravilnemu ravnanju pa se čisto primeri, da preskoči plamen gorilnika v njegovo notranjost in da prične goriti na mestu, kjer se stvarja. Mi pravimo, da udari gorilnik »nazaj«. Vzrok temu pojavu je nenadno zmanjšanje hitrosti izpihanja, katero je nastopilo vsled tega, ker so se vsled prevelike vročine razširile odprtine gorilnika. Tak »udar nazaj« tudi nastopa med delom le takrat, kadar je bila šoba gorilnika že močno segreta. Umevno je, da moramo v takem slučaju gorilnik čimprej ugasniti, to je, da moramo zapreti dohod acetilena in nato še kisika, ker bi tudi kratkotrajno gorenje plinske mešanice v gorilnikovi notranjosti povzročilo popolno uničenje in staljenje notranjih delov iz medenine. Istočasno moramo gorilnik ali vsaj njegovo šobo ohladiti v mrzli vodi, da se povrnejo normalne razmere in normalni pogoji, pod katerimi more plinska mešanica goriti zunaj gorilnikove šobe.

Predno udari plamen v notranjost gorilnika, čujemo često jako in naglo pokanje, katero predstavlja nekak predstadij udara v notranjost. To pokanje nastane na ta način, da udari plamen v notranjost, da pa v naslednjem trenutku ugasne, nakar se plinska mešanica na vročem predmetu, katerega trenotno varimo, ponovno vname. Ta proces se more ponoviti z veliko naglico večkrat, ter mu sledi običajno udar plamena v notranjost, kjer plamen tudi stalno ostane, ako gorilnik ne zgasnemo pravočasno in ga ne ohladimo v mrzli vodi.

Acetilenski gorilniki so torej prav občutljive naprave, s katerimi je treba prav previdno postopati, da se predčasno ne uničijo in da tudi sicer brezhibno delujejo. Predvsem naj se šobe, ki so napravljene iz mehkega bakra ne čistijo s kakimi trdimi železnimi predmeti, kot so n. pr. žebli, temveč naj se za čiščenje uporabljajo le leseni klinčki, ali pa posebni svedri, katere se dobi skupno z gorilnikom in kateri so numerirani tako, da odgovarjajo posameznim velikostim šob. Vsak autogenski gorilnik je konstruiran tako, da se more veličina plamena regulirati z ozirom na debelino materiala, katerega avtogeno varimo. To reguliranje se izvršuje tako, da se menja gorilnikove šobe, medtem ko ostane naprava za mešanje, ktera je montirana v držaju gorilnika vedno ista. Če tega pravila ne upoštevamo, potem imamo enkrat premočan plamen, ki nam kovino prenašlo tali; drugič pa preslab plamen, s pomočjo katerega se zopet pravilno variti ne da. Tudi v tem pogledu je treba v posrednih slučajih skrbne izbire, kajti če sploh kje, potem velja v tehniki avtogenega varenja pravilo, da predstavlja dobra predpriprava varilnega materiala in pravilna izbira gorilnika že polovico izvršenega dela.

Drug strojni pripomoček, brez katerega avtogeni varilec ne more variti, se imenuje redučni ventil. To se pravi ventil, ki reducira ali zmanjša velik pritisk kisikove steklenice na oni pritisk, ki ga zahteva obratovanje in sicer pravilno obratovanje acetilenskega gorilnika.

Kot smo že čuli v prejšnjih odstavkih, prihaja kisik v delavnico obrtnika v stisnjenem stanju in sicer pod pritiskom 150 atm. Ta pritisk nam predstavlja ogromno silo, katero je treba izkoristiti počasi. Če pomislimo, da znaša pritisk parnega kotla pri lokomotivah 12 do 15 atmosfer, ter je mogoče s tem pritiskom spraviti cel tovorni vlak v gibanje, potem dobimo šele pravo sliko o sili, ki je nakopičena v kisikovih valjih.

(Nadaljevanje prihodnjic).

Vsem naročnikom!
Da bo mogoče list redno izdajati, prosimo vse cenj. naročnike, da takoj poravnajo zaostalo naročnino.

Kaj je novega?

Borze

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2283.72—2290.50, Bruselj 783.29—785.65, Curih 1103.25 do 1106.55, Dunaj 794.32—796.72, Newyork 3665.21—3682.21, Pariz 223.41—224.07, Praga 167.25—167.75, Trst 281.29—282.19.

SEJMI:

Uspeh Velesejma v Pragi. Jesenski velesejem v Pragi je bil zaključen z velikim poslovnim uspehom, kar zasluži tem večjo pažnjo, ker je Čehoslovaška obkrožena z državami z veliko gospodarsko depresijo. Velesejem je bil izredno dobro obiskan, saj ga je posetilo okroglo 350.000 obiskovalcev iz 36 držav. Poslovni zaključki so bili živahni, osobito so bile sklenjene izdatne kupčije z gradbenim materialom, elektrotehničnimi potrebščinami, pa tudi usnjarska in čevlarska industrija sta mogli beležiti lepe uspehe. Manj zadovoljivi so bili sklepi v tekstilni industriji. Nad vsako pričakovanje sta uspeli razstava tehnike in radiofonije. V splošnem se je konstatiralo, da je bilo na velesejmu zaključenih nebroj kupčij tako za notranjost kakor za eksport in da so se zaključki po večini krčevali v dovolj ugodnih mejah. Dognano je, da so bile cene zelo nizke, v pre mnogih slučajih celo nižje od predvojnih cen. Bodoči velesejem v Pragi je določen za čas od 13. do 20. marca 1932.

Velik sadni sejem se bo vršil v dneh 25., 26. in 27. oktobra t. l. v prostorih Ljubljanskega velesejma. Vsi sadjarji so vabljeni, da se s svojim pridelkom udeležijo tega sejma. Kdor namerava sodelovati, mora do 1. oktobra t. l. prijaviti svojo udeležbo na naslov »Sadjarsko in vrtnarsko društvo« v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II. V tej prijavi je točno navesti katere sorte se bodo poslale, koliko bo vsake sorte, v kakšni posodi in koliko sadja od vsake sorte, (razen tistega, kar namerava poslati) ima dotičnik sploh na prodaj oziroma doma v zalogi. Skrbelo se bo namreč po možnosti za odjemalce ne samo za tisto sadje, ki bo postavljeno na sejem, ampak tudi za zaloge, ki jih imajo doma. V postev pride samo trpežno pozno jesensko in zimsko, skrbno izbrano namizno sadje, zlasti jabolka in hruške, in sicer samo tistih vrst, ki se nahajajo v sadnem izboru za Dravsko banovino. Vsa nadaljnja pojasnila daje »Sadjarsko in vrtnarsko društvo v Ljubljani.«

Za brezposelno delavstvo! Navajamo spodnje zaradi tega, da bodo gg. obrtniki svoje uslužbenke lahko informirali, kdaj imajo brezposelni delavci pravico do polovične vožnje po železnici.

Minister za socialno politiko je sporazumno s prometnim ministrom izdal pravilnik, po katerem se brezposelnemu delavstvu dovoljuje polovična vožnja (50 odstotkov normalne vozne cene) v tretjem razredu potniških in mešanih vlakov na vseh državnih železnicah in v tretjem razredu ladij v državni rabi, kadar potujejo v svrhu zaposlitve iz kraja v kraj ali posamezno ali pa v skupinah.

Za delavca v smislu tega pravilnika se smatra vsaka oseba brez razlike spola, ki svojo telesno ali duševno moč daje v službo tretjih oseb, bodisi za plačilo ali pa v svrhu svoje izobrazbe, kolikor ta služba ni javnopravna značaja.

Pravico do te ugodnosti imajo brezposelni delavci, če se ugodnosti:

1. da so v resnici najmanj tri dni brez dela v kraju dotedanjega bivališča, pred potekom tega roka pa, če predlože pisnen verodostojen dokaz o zaposlitvi v drugem kraju, ali

2. da v kraju svojega bivanja ne morejo dobiti dela, pa obstoji verjetnost zaposlitve v drugem kraju in

3. da glede na svojo dotedanjo brezposelnost in višino svojega zaslužka kakor tudi na posebne družinske in gospodarske okoliščine iz lastnih sredstev ne premorejo celokupnih potovanjskih stroškov.

Kdor hoče uživati ugodnosti, kakor jih določa ta pravilnik, si mora preskrbeti »objavo«.

Objava velja 14 dni, pri čemer se dan, katerega je izdana, računa kot prvi dan. Delavec more začeti potovanje kateregakoli dne, dokončati pa ga mora v roku, za katerega velja objava. Objava se ne more uporabiti za povrnitev in tudi ne za vožnjo do kake druge postaje, temveč samo do one, ki je označena v objavi sami.

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta štev. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon štev. 30—20.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge s ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Račun poštne hranilnice štev. 14.003.

Objave izdajajo:

1. javne borze dela, njihove podružnice in ekspoziture;
2. izven sedeža teh ustanov pa občinske oblasti samo do najbližje borze dela, njene podružnice ali ekspoziture;
3. v primeru, da je delavec prejel od borze dela, njene podružnice ali ekspoziture poziv na delo, mu more občina izjemoma izdati objavo do kraja zaposlitve;
4. ker je ta pravilnik že stopil v veljavo, more brezposelno delavstvo, moško in žensko, pa naj se bavi s telesnim ali duševnim delom, takoj poseči po ugodnostih, ki mu jih nudi ta iz zakona o varstvu delavstva izvirajoča vladna naredba.

Krajcer Anton:

Poročilo o mednarodnem kongresu čevljarjev na Dunaju

V četrtek, dne 10. sept. se je vršil po državni večer v dvorani hotela Wimberger v VII. okraju, kjer je predsednik državnega saveza avstrijskih čevljarjev g. Franc Spiel pozdravil zastopnike desetih držav Evrope in sicer: Čehoslovaške, Italije, Bolgarije, Švice, Nemčije, Belgije, Ogrske, Jugoslavije, Holandije in Avstrije. Na sporedu je bila zabava in koncert vojaške godbe.

V petek, dne 11. sept. so se zbrali zastopniki goraj imenovanih držav ob 9. uri v dvorani spodnjeavstrijskega obrtniškega doma v I. okraju, da pričnejo na izvršitvi ogromnega materiala, ki ga je imel kongres na dnevnem redu:

1. Enotno postopanje proti Batovim popravilnicam v posameznih državah.
2. Enotno postopanje za doseg trgovsko merodajnih označb kvalitete usnjatih podplatov ter tozadevne zahteve pri usnjarski industriji in trgovini.
3. Skupno nadzorstvo čez razvoj mehaničnih delavnic (mekaničnih brzopopravljalnic) osnova delovnih razmer in dogovorov teh delavnic ter njih vpliv na cene obutja v obče.
4. Skupna in enotna oskrba materiala za dobro in pravilno reklamo za čevljarstvo.
5. Enotni vpliv za razvoj dobro urejenih čevljarstev strokovnih listov, posebno v strokovno tehničnem in gospodarskem oziru.
6. Zagotovitev skupnih interesov za osnovo strokovnega šolstva po vzorcu Nemčije, Holandije, Avstrije in drugih držav.
7. Ustroj skupnih in enotnih podlag za mojstrske in pomočniške preizkušnje, s čimer se dosežejo tudi enotne podlage za izobrazbo vajeništva in poznejših mojstrov.
8. Prodajanje čevljev v trgovinah z živili.
9. Predlog za ustanovitev evropskega saveza čevljarjev.

Takoj po otvoritvi so pričeli zastopniki poedinih držav pozdravljati kongres ter izražati svoje mnenje in želje. Za Jugoslavijo sta pozdravila tov. Cidlih iz Novoga Sada in Krajcer Anton iz Maribora. Najbolj pretresljiv je bil pozdrav zastopnika saveza čehoslovaških čevljarjev, kateri je izjavil, da na žalost iz njih dežele izhaja zlo, katero uničuje danes približno vse države v Evropi in še zunaj Evrope.

Nato so bili sestavljeni štirje odbori, katerih naloga je bila, proučiti vsakemu po dve točki dnevnega reda, sestaviti resolucije in sklepe ter oddati plenumu v odobritev. Tem odborom so se lahko prostovoljno dodelili delegati tujih držav in to k vsakemu po eden ali več iz vsake države. Ti odbori so delovali v manjših dvorah obrtniškega doma v petek popoldne in v soboto dopoldne, da je bilo kongresu mogoče v soboto popoldne kratko in končno sklepati o vseh že pripravljenih in izdelanih točkah.

V petek 11. septembra ob 18. uri je bil sprejem in pozdrav delegatov kongresa v posvetovalnici mestnega magistrata po županu mesta Dunaja g. Šeitz Karlu, v soboto, dne 12. septembra ob 18. uri pa v gradu Schönbrunn po ministru trgovine in prometa gosp. Heini Edvardu, kjer je bilo tudi pogoščenih okoli 250 posetnikov kongresa.

V nedeljo, dne 13. septembra ob 9. uri je otvoril minister gosp. Heini v muzeju za umetnost in industrijo v I. okraju ob navzočnosti državnih in občinskih zastopnikov in udeležencev kongresa »mednarodno razstavo ročno izdelanega obutja«. Razstava je bila bogato založena ne samo z lepimi, temveč naravnost umetniškimi izdelki, ter je bila slehernemu obiskovalcu v dokaz, da mala čevljarstva obrt v modernem oziru ne zaostaja za katerokoli industrijo, kar se tiče izdelave finega obutja. Razstavljene so imeli svoje izdelke čevljarji iz Bolgarije, Nemčije, Italije, Tirolske, Koroške in Vorarlberške, kateri so prekašali v umetnosti drug drugega. Razstava je bila bogato opremljena s slikami, risbami in drugimi pripomočki za izobrazbo v ortopediki, kakor tudi z raznimi malimi pomožnimi stroji za izdelavo in izpopolnitev čevlja, razne znamke šivalnih strojev kakor »Pfaff«, »Singer« in drugi, stroji za snaženje čevljev »Auspützmaschinen« itd. Drugi stroji za opremo mehaničnih delavnic pa niso bili na razstavo dopuščeni. Razstava je bila tudi bogato opremljena z usnjem ročnega in maselnega izdelka od najfinejše do najtrpežnejše vrste in to iz Švedske, Avstrije in drugod. V prvem nadstropju muzeja so bili razstavljene čevlji od 16. stoletja, za vsako desetletje posebej sortirano iz česar se je razvidelo, kako je čevljarstvo iz tistih časov pa do danes napredovalo, ker čevlje iz 16. in 17. stoletja bi danes gotovo nihče ne hotel imeti na nogah, medtem, ko je v starem veku nosila čevlje le inteligenca. Razstava je bila ves dan zelo obiskana.

(Nadaljujem prihodnjič.)

Stanje zavarovancev pri Okrožnem uradu v Ljubljani 1931

Padec članstva se je v avgustu zopet zmanjšal, in sicer na — 3510 (od — 4630 predhodnega meseca). Vzrok temu pojavu ni mogoče omiljenje gospodarske krize, temveč napredovanje posameznih seizijskih industrij, v prvi vrsti gradbene industrije (regulacija Ljubljanice, zidanje novih tramvajskih prog itd., itd.). Po končani seziji, katera se tu in tam tudi umetno vzdržuje na tako povoljni višini od strani javnih faktorjev v svrhu ublažitve brezposelnosti, bo padec zavarovanih delavcev zopet narastel.

Zdravstvene razmere so se v avgustu zboljšale v primeru z lanskim letom skoraj za eno desetino. Odstotek bolnikov se je zmanjšal za celih — 0.25 % na višino 2.35 % (vštevši porodnice). Značilno je, da je padel odstotek moških bolnikov samo za 0.18 %, dočim je odstotek ženskih bolnikov — kateri je vse predhodne mesece naraščal — padel za celih — 0.43 %.

Povprečna dnevna zavarovalna mezda, katera odgovarja povprečnemu dnevnemu delavskemu zaslužku, je padla od lanskega leta za ca. 1 %, t. j. za Din — 0.25 na Din 26.68. Padec ženskih plač je povprečno desetkrat večji (Din 0.51), nego moških plač (Din 0.05).

Celokupna dnevna zavarovalna mezda je padla za Din — 120.444 na 2 milijona 635.077.60. Bolniški prispevki OUZD-a so se tako znižali dnevno za več kot Din — 7000.— ali mesečno skoraj za Din — 200.000.—.

Iz organizacij.

Ustanovitev Zadruga skupnih obrti v Laškem. Čeprav nekoliko kasno objavljamo, vendar to storimo iz dolžnosti in veselja, da je bila ustanovljena in priključena v življenje ta zadruga, ki jo moramo danes prištevati kot najmlajšo zadrugo v naši matični organizaciji včlanjenih. Dasi je trajala celih 40 mesecev od vloge prošnje za ustanovitev pa do ustanovitve se je vršil dne 6. avgusta t. l. dopoldne v dvorani hotela »Savinja« v Laškem občni zbor Zadruga skupnih obrti v Laškem. Na ta občni zbor so bili vabljeni vsi obrtniki, ki niso včlanjeni v nobeni strokovni ali sorodno-strokovni obrtni zadrugi, razven onih, ki so umrli ali pa da so se izselili. Od 164 obrtnikov za katere se je ustanovila zadruga, je bilo udeleženi 41 in je bil občni zbor sklepčen. Najprvo je poročal obrtni referent o razlogih in o predpripravi, ki so vodile k ustanovitvi nove zadruga. Po prečitju pravil in sprejetju teh so se vršile vzklicne volitve načelnika in njegovega namestnika ter sta bila izvoljena kot načelnik soglasno g. Blaž Zupanc, kamenolomec iz Laškega, za namestnika pa g. Jakob Cerovšek, mlinar in žagar iz Rečice. Voljeni so bili dalje za odbornike gg. Goter Franc, Srebot Anton, Rajh Josip, Florenini Ljudevit, Kreže Martin, Krotil Božidar, Hrastnik Mihael in Potokar Ferdo; za namestnike Lukman Josip, Aškerc Josip, Užmah Mihael, Jenčič Josip, za pregledalce računov pa gg. Straus Alojzij in Užmah Mihael. Sprejeta sta bila pri nadaljnjem razpravljanju proračun Zadruga in pa preizkuševalni red za pomočniške preizkušnje. Pri tem sta bila izvoljena za predsednika preizkuševalne komisije za pomagalce g. Cerovšek Jakob iz Rečice, za njegovega namestnika pa g. Blaž Zupanc iz Laškega. Voljeni so bili na listi prisednikov gg.: Krotil Božidar, Rajh Josip, Florenini Luči in Hrastnik Mihael. Pri točki 7. dnevnega reda se je sklenilo soglasno, da mora zadruga pristopiti kot članica k Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani in se določata kot delegata za zvezni zbor gg. Potokar Ferdo in Cerovšek Jakob. Sklenjeno je bilo še, da preide vse premoženje dosedanje zadruga mlinarjev in žagarjev v Laškem v novo ustanovljeno zadrugo skupnih obrti. Želimo mladi organizaciji čim najlepšega razmaha in jo pozdravljamo ob njeni ustanovitvi.

Občni zbor Zadruga slaščičarjev, voščarjev, sladoledarjev in izdelovalcev kandit v Ljubljani

V skoro polni dvorani hotela »Miklič« se je vršil dne 17. septembra popoldne občni zbor Zadruga slaščičarjev, medičarjev, voščarjev, sladoledarjev in izdelovalcev kandit. Ob 15. uri je otvoril občni zbor Zadruga njen načelnik g. Teodor Novotny, ki že trinajst let požrtvovalno načeljuje zadrugi. Po pozdravu na zastopnika ZTOI g. dr. Pretnarja in udeležence se je spomnil tudi pokojnega stanovskega tovariša in bivšega načelnika zadruga Rajka Petschniga, medičarskega in svečarskega mojstra, obenem pa tudi pokojnega brivskega mojstra Gjuda, kateri si je z ustanovitvijo Bolniške blagajne samostojnih obrtnikov pridobil velikih zaslug za obrtništvo. Navzoči so počastili spomin pokojnih. Po prečitju zapisnika lanskega občnega zbora je bilo podano obširno poročilo o poslovanju zadruga v minulem letu. Iz poročila posnemamo, da šteje zadruga 54 članov, od katerih jih odpade 24 na Ljubljano in 30 pa na deželo. Pri ljubljanskih članih dela 27 pomočnikov, na deželi pa imajo mojstri 12 pomočnikov. Razen tega imajo ljubljanski člani prijavljenih 7,

podeželski pa 16 vajencev. Med 8 novimi mojstri so 3 muslimani. Zadruga se je borila za svoje stare pravice, po katerih imajo slaščičarji pravico izdelovati kekse, ki jih pa sedaj izdelujejo tudi peki in neizučeni tovarnarji. Po sebnih zaslugah pa si je dobila zadruga s stremiljenjem za čim večjo izobrazbo naraščajo.

Blagajniško poročilo izpričuje, da je gmotno stanje zadruga povoljno in so zborovalci dali odboru soglasno absolutorij in so tudi soglasno sprejeli proračun za prihodnje poslovno leto. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen z malimi spremembami sledeči odbor: za načelnika ponovno g. Teodor Novotny, za podnačelnika Viktor Gärtner in za odbornike: Blaž Grah, Adolf Pelicon, Emil Brandt ter Franc Sink iz Kranja, Lenarčič Karel iz Most pri Ljubljani, Alojz Zavratnik iz Lesc in Goleš Rudolf iz Laškega. Za preglednike računov pa sta bila izvoljena Alojzij Gale in Bogoslav Kalaš.

Po teh poročilih je pozdravil zborovanje v imenu ZTOI g. dr. Pretnar in je obenem razpravljal o najbolj perečih vprašanjih, ki zadevajo obrtništvo in je podal tudi poročilo o delu ZTOI. Govorili so še gg. Sink iz Kranja, Vilar iz Logatca, Škrbec iz Žužemberka, Goleš iz Laškega. Struna iz Ljubljane i. dr., ki so vsi naglaševali potrebo kolegialnosti in sloga pri skupnih interesih. Med drugimi sklepi je občni zbor priporočil članom »Obrtni Vestnik«, nakar je g. načelnik Novotny zaključil okrog 18. ure lepo uspešno zborovanje.

Prvi in drugi merkantilni tečaj za obrtne in trgovske šole v Ljubljani

Kr. banska uprava je priredila meseca julija in avgusta dva merkantilna tečaja, katerih se je skupno udeležilo 80 učiteljev. Za časa trajanja obeh tečajev so se vršili sestanki tečajnikov z zastopniki kr. banske uprave, TOI, OUZD in obrtniških organizacij s sledečimi rezultati:

1. Letno (vsaj vsaka tri leta) se naj vrši obsežno učiteljstvo obrtno-nadaljevalnih šol z zastopniki kr. banske uprave, TOI, OUZD in trgovsko-obrtnih organizacij.

2. Letno (vsaka tri leta) se naj vrše ob sklepu šolskega leta obligatorne razstave.

3. Na razstavah je videti povsod enaka dela že davno zastarelih slogov (TOI je izdala duhu časa odgovarjajoče risbe in bo to suksesivno nadaljevala).

4. V prvih dveh razredih naj poučuje učiteljstvo, v tretjem pa le mojstri (na podeželskih šolah neizvedljivo).

5. Učiteljstvo in obrtniško-trgovske organizacije naj delajo vzajemno (bi bilo tudi priporočati vsem kulturnim organizacijam).

6. Sistem obrtnega šolstva se naj uredi po banovinah — sestavi naj se enoten učni načrt, ki pa naj bi bil le okvirjen (2 tipa šol: a) mestni — industrijski in b) podeželski tip).

7. Učila naj izda TOI (se že vrši, pri izdaji naj bi sodelovale vse uvožne doma omenjene organizacije in učiteljstvo).

8. V uk se naj sprejmejo učenci, ki so dovršili najmanj 2 razreda srednjih ali meščanskih šol (meščanska šola bi se naj reorganizirala v a) mestno-industrijski in b) podeželski tip) ali višjo narodno šolo.

9. Ustanove naj se posvetovalnice za izbiro poklica.

10. Učiteljstvo obelodani svoje ideje v »Obrtnem vestniku« (to je naložba odseka pri JUU).

Tečaji in predavanja.

Zaključek krojaških tečajev. Minulo sredo sta bila v poslopiju mariborske dekliške meščanske šole v Miklošičevi ulici zaključena krojaški in damski prirobovalni tečaj. Tečaje je obiskovalo 52 udeležencev, ki so bili s predavanji zelo zadovoljni. Predavanja so bila ves čas dobro obiskana. Največ zaslug za uspeha tečaja gre združnemu načelniku g. Košarju, strokov. učitelju g. Knafelju in obrtno-združnemu inspektorju g. Založniku. Podobna tečaja bosta tudi prihodnje leto. Za absolvente sedanjega tečaja je pa predviden poseben nadaljevalni tečaj.

Krojaški tečaj za moško in damsko prirobovanje v Ljubljani. Kr. banska uprava, referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, namerava tudi letos v zimski času prirediti v Ljubljani za krojače in šivilje prirobovalne tečaje, ki jih bo vodil strokovni učitelj g. Knafelj Alojzij.

Vsak tečaj bo trajal okoli 6 tednov. Začetek tečajev se bo naknadno določil. Interesenti naj priglase svojo udeležbo ustmeno ali pismeno pri referatu za pospeševanje obrti, Ljubljana, Stari trg števil. 34/I. desno, kjer dobe tudi vsa nadaljna pojasnila.

Zadruga sobo-črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev v Ljubljani naznanja, da se bodo vršile redne vajeniške preizkušnje v mesecu oktobru. Nekolkovane prošnje je vložiti do 10. oktobra t. l. pri g. predsedniku preizkuševalnih komisij Filipu Pristovu v Ljubljani, Resljeva c. 4. Priložiti je učno izpričevalo, odpustnico obrtno-nadaljevalne šole ter potrdilo o vplačani oprostini.

Splošna obrtno - nadaljevalna šola v Ljubljani sporoča, da se vrši vpisovanje vajencev in vajenk v nedeljo, dne 27. septembra t. l. od 8. do 12. ure dopoldne v poslopiju III. državne deške osnovne šole, priidličje št. 2. Novinci prinesejo k vpisu zadnje šolsko izpričevalo in učno pogodbo, ostali vajenci pa izkaz o napredku minulega šolskega leta. Naslov naprošamo najbližje,

da napoti gospode mojstre k odreditvi, da pošljejo vajence k vpisovanju pravočasno. Raden pouk prične dne 5. oktobra t. l. — Šolski upravitelj: Franc Pristovšek l. r.

Dobave.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 1. oktobra t. l. ponudbe glede dobave izolirnih vodov.

Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 1. oktobra t. l. ponudbe glede dobave električne naprave.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 1. oktobra t. l. pri ekonomskem oddelku Uprave državnih monopolov v Beogradu glede dobave 2.500.000 komadov vreč od jute; pri Direkciji drž. železnic v Sarajevu glede dobave svinčene in cinkovega belila, dne 2. oktobra t. l. pa glede dobave kotnega železa in zakovic.

Pri Glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. oktobra t. l. gle-

de dobave 70 komadov železnih sodov; dne 13. oktobra t. l. glede dobave raznih zdravil; dne 15. oktobra t. l. glede dobave 300 kg obvez in 405.000 komadov zamaškov od plutovine; dne 17. oktobra t. l. glede dobave raznih zdravilnih kemikalij; dne 20. oktobra t. l. glede dobave kinina; dne 22. oktobra t. l. glede dobave desinfekcijskih sredstev in mila; dne 24. oktobra t. l. glede dobave raznih eteričnih olj; dne 27. oktobra t. l. glede dobave papirja.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 25. septembra t. l. ponudbe glede dobave 520 m² stekla, 2000 kg pisanih cunj, 30 komadov betonskih kadi, 30 komadov ognjegasnih lestev, 100 komadov gasilnih veder, 3000 komadov brezovih metel in 1000 kg mila za pranje.

Direkcija drž. železnic Subotica sprejema do 28. septembra t. l. ponudbe glede dobave stekel za okna in petrolejske svetilke; do 29. sept. t. l. pa glede dobave 2000 komadov metel in 500 komadov krtač za ribanje.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Že v 24 urah

kemično snazi, pilsira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobl in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapetnice. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Joan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana, Prešernova ul. 50

(v lasnem poslopiju)

Brzjavni naslov:

KREDIT LJUBLJANA

Telefon števil:

2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe depozita itd.

Tvornica ZA DUŠIK D. D.

in

AGA-RUŠE

ndružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

sadevoljujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

širo om vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočerm mirno, lepo
in solnčnobeło

acetilensko luč

Inkerišajte tudi Vi to njihovo
proizvode v svoje koristi!

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodneje, vezane vloge po dogovoru primerno više